

Deneme
Mustafa ARSLAN

BİR SARI SONBAHAR.

Yaz sıcakları, ilkbaharın yağışlı günlerinin ardından memleketi kavuran, ürünleri hasada dönüştüren sıcaklar.

Bahar nasıl gelip geçtiyse yaz da bir soluk da öylece geliverdi, geçti gitti.

İşte yine yapraklar sararıp solmaya ağaçlar, ise yapraklarından soyutlanmaya başlamıştı.

Dökülen yapraklardan arta kalan kurumuş dalları mahzunlaşmışçasına göğe doğru uzanırdı ağaçların. Dallarında kalan üç beş sararmış yaprak ve yerde onların da düşmesini bekleyen tevekler.

Ağaç dalındayken yaprak, yere düşünce de tevek oluveren sararmış nesneler.

O kadar ilginç ki, tüm Anadolu kışa hazırlanırken boyanır bir uçtan bir uca sarıya.

Oysa Andırınım olabildiğince, göz alabildiğince yeşil.

Sonbaharın sararmış hali yazın cıvıltısından uzaklaşmakla birlikte, hüznlerinden uzaktadır bizim ellerde.

Dağlarımız, ovalarımız alabildiğine yeşiline hakim.

Anadolum, yeşilin o koyu renginden sarının açık tonlarına geçiş yaşamaktayken Andırın her daim yemyeşil.

Yine böyle bir sonbahar günü öğle ezanıyla birlikte biniyoruz işte Sarı kıza.

Kadirli'nin ince dar sokaklarını dolaşarak Andırın Caddesine doğru usul usul ilerliyoruz.

Her köşe başı, kış hazırlığı telaşında ve de hoş sohbetler eşliğinde ufak tefek alışveriş yapan insanlarla dolu. Onları öyle gördükçe daha bir özüksüyorum memleketimi. Bir sonbahar gününde Torosların dağ yamacında geçen yolculuk anımı paylaşayım sizlerle.

Andırın'a mal olmuş değerlerin başında gelen birisidir Cülü Emmim. Yedisinden yetmişine hemen herkesin bildiği birisiydi. Rahmetle yad ediyor mekanın cennet olsun diyoruz.

Neyse biz anımıza dönelim.

Kadirli minibüs garajından çıkıp da çarşı içinden geçmeye başladığımız vakit, Cülü emmim her zaman ki çığırkanlığı ile laf yetiştiriyor sokaktaki tanıdıklarına.

Artık Kadirliyi terk etmeye başlamıştık. Sarıkız homurdanarak tırmanıyordu dapı tepesi yokuşundan akarca rampasına doğru.

Babam her zaman olduğu gibi tabakasını çıkarıverdi cebinden.

El çabukluğuyla sarı verdi tütünden cuvarasını.

O arada, yak oğlum cülü yak, boğazından has cuvara dumanı geçsin dedi.

Cülü emmim sırtından hiç çıkarmadığı ceketinin iç cebinden naylon poşet içine konmuş sarı Muş tütünü (kaçak tütün) çıkarıverdi. Bak oğlum bak dedi tütünün hası burada işte dedi...

Bunu dedi ya.

Babam da hiç vakit kaybetmeden oğlum zaten derdim o tütündü, ver bakim içek hele deyip Cülü emminin tütününü alıp tabakasına usul usul birkaç sarımlık yerleştirdi.

Bu arada arabada yolcular babamın Cülü emmiye takılmasını dinleyip gülüşüyorlar.

Cülü emmi getti tütün diye, Cülü emmiyi kızdırıyorlardı.

Vel hasıl Akarca yokuşunu, Kadirli tarafından tırmanıp da rampa bitimine gelince Sarıkız hor hor sesler çıkara çıkara duruverdi.

Babam, oğlum Cülü ne zaman yolda kalmadan eve varıcık dedi.Hani yaptırıcıydın geçenlerde ne oldu diye de sordu.Cülü emmim ise hemen, oğlum o kadar para verilir mi, ben köye gedinci ona mezdadan bir tapa yaptım çalışır, sen heç maraklanma dedi.

Yolcular bir yandan kıs kıs gülerken bir yandan da Cülü emmiye takılıyorlardı.Sarıkızın yolda kalmasına alışık oldukları her halinden belli oluyordu yolcuların.

Bense Sarıkızın en ön koltuğuna oturmuş hem yola dikkat kesilip hem de muhabbetleri dinleyerek yolculuğun keyfini çıkarıyordum.

Sarıkız dinlenip de rahatlayınca tekrar yola koyulma vakti gelmişti.Akarca rampasını aşağı doğru iniyoruz artık.Cülü emmim bu arada bir tuz torbasına benzer torba içindeki kasetlerden birisini çıkarıp teybe koydu.

Yöresel aşıklarımızdan olan Gül Ahmet hem sazın teline dokunuyor hem de ilgin ilgin söylüyordu.Arada bir de konuşunca sarıkız neşe içinde Akarcayı aşağı iniyordu.

Ehh nihayet ikinci vaktiydi.Ve biz Akarcanın kıvrım yollarını dolaşa dolaşa inmiştik Tokmaklıya.

Tokmalıya gelince ufacık çarşıda hemen bakkal Velinin orda duruverdik.

Cülü emmim her zaman ki gibi yine söyleni söyleni iniverdi.Bakkal Velinin yanına kadar gedip bişeyler anlattı el kol hareketleri ile.Bakkal Veli, için için gülüp içeriden getirdiği teneke kutuyu Cülü emmiye verirken de, ulen Cülü sen eskidin sarıkız eskimedi diyerek takılmayı da ihmal etmedi.

Babam da camı açıp Veli ede, Cülü daha gençliğinin baharında deyi takılınca etrafta gülüşmeler gırıla gitti.

Tokmalıdan çıktık.

Artık bizi dik yamaçlar, keskin virajlar bekliyordu.

Har boğazına doğru yavaş yavaş giderken yol kenarında çingenelerin çadırları vardı.

Babam Cülü emmiye takılacak ya.

Oğlum Cülü, çek sağa da emmilerinden sana bir takım ceket alak dedi.

Cülü emmi, off puff diyor aynı sarı kızın homurtusu gibi.Get başımdan get başımdan uğraşma beninen diye de babama laf yetiştiriyor.

Har boğazına gelip dik rampalara doğru tırmanmaya başlayınca sarıkızın homurtusu artıyor.

Ve Gül Ahmetin sesi kesilir gibi oluyor.

Kıvrım kıvrım yolların güneşin batışına doğru gittiği saatlerde bizde artık dik yamaçların eteklerini tırmanmış torun köyüne ulaşmıştık.

Yol kenarında kayalıkların içinde otlayan keçiler ve elinde bir kaç tutam pancarı satmak için bekleyen çocuklar.

Düze geldik ya.

Durduk hemen.Tirşiklik pancar alacağız.Cülü emmim çocukları çağırdı.Çocuklarda koşarak geldiler.Ellerindeki tüm tirşiklik pancarı Sarıkızın yolcularına sattılar.

O sevinçle koşarak bizden uzaklaşarak keçilerinin başına gittiler.

Öyle güzel gözüküyordu ki aşağısı.Taa uzaklarda Aslantaş barajına akşam güneşi vurmuştu. Parlıyordu.Sanki,Akdeniz’de yakamozlar oynayıyordu Aslantaş’ta.

Har boğazını sis kaplıyor, sislerin üstünden aşağı Tokmaklı ovasının girişine bakmak ayrı bir zevk veriyordu.

Cülü emmim gayretle sarıkızın gaz pedalına yükleniyor.Yüklendikçe Sarıkızın homurtusu daha da bir artıyor.

Dik rampalar yükseldikçe sonbaharın sarı solgunluğu,akşamın soğuk yüzü ile birleşince, Torosların zirvesinde olduğumuzu anladık.

Çatak’a geldiğimizde gün batmıştı artık.Babam yine Cülü emmiden tütünü istedi.Bir cuvara daha sardı.Son bir gayretle Haştırını aşip Andırına doğru hızla ilerliyorduk.

Cülü emmi yol boyunca, oğlum bak burası böyle şurası şöyle diye anlata anlata Andırına giriyorduk.

Artık Andırın girişine gelmiştik.Yol kenarında bekleyen jandarma devriyesi,önce dur çekti, baktı ki Cülü emmi.Sonra geç,geç Cülü emmi.Yolda kalmadan gelmişin yine diye takıldılar.

Akşam üstü Andırına ulaşmış olmanın ayrı bir sevinci vardı içimde.Andırında çarşıya gelince bir fırın bulduk,durduk.

Hava çok soğuktu.İlık Çukurova’dan soğuk Toroslara çıkınca hava daha bir etkiliyordu bedenimizi.

Babam ve Cülü emmi birlikte gittiler.

Yolcularda indi.Herkes bakkaldan, manavdan, fırından alacaklarını aldılar.

Cülü emmi beş ekmek,üç kilo üzüm,beş kilo mandalina almış.Babamda ekmek üzüm mandalina ve marketten biraz nevale almış geldi.

Tekrar yolcularımızı alıp yola çıkmıştık ki,arkadan birisi ısıklık çaldı.Cülü emmim durdu.Bostandere’ye gidecek birisi varmış bu vakitte araba da bulamamış.Onu da aldık Bostandere’ye kadar.

Yokuş sokağı tırmanıp orman dairesine doğru homurdanarak ilerliyorduk Sarıkızla birlikte.Babam, oğlum Cülü şu üzümü ver de yesin çocuk iki çiltim dedi.

Cülü emmim bıyık altından gülerek, sende üzüm aldın oradan versene deyince, babam da oğlum onu eve aldım senin aldıklarını yiyelim şimdi demesiyle birlikte, Cülü emmim de yolcularda, kahkahayı patlattılar.

Babam uzun bir uğraş sonucu Cülü emmimi ikna edip hem ekmeği hem de üzümü açtı.Yolcularla birlikte ağız tadıyla yedik ekmekle üzümü.

Akşamın karanlığı çökmek üzere artık.Azgıt kalesini geçmiştik.

Bir tarafta sarı kızın homurtusu bir taraftan solgun sonbaharın kendini hissettiren Toroslardaki soğuğu.Akşamın karanlığı iyiden iyiye çökmüştü.Sarıkızın farları yanmış,uzaklara göz kırparcasına etrafına ışık saçıyordu.

Bostandere’ye geldiğimizde Andırın’dan binen yolcu arkadaş indi.Biz ise yolumuza devam ediyorduk.

Halbur yokuşuna geldiğimizde Cülü emmim kendince mırıldanıyordu.Halbur derler yüksek yayla ben daha görmedim böyle...diye devam eden türküyü...

Bense ilk kez duyduğum bu sözleri can havliyle Cülü emmime sorunca, baban türkü bilmez ki öğretsin sana dedi.Benimle gel, sana öğretim bunları deyince babamla göz göze geldik.

Babam bıyık altından gülüyordu.Çocuğa işe yarar bir şey öğretmezsin ki zaten diye Cülü emmiye laf yetiştiriyordu.

Halbur yokuşunu da homurdanarak çıkıyordu sarıkız.Halbur, Kaleboynu,Kargaçayırı derken Camız yokuşundan aşağı salınarak Sisne, Bunduk yolcusu var mı diye arkasına doğru seslendi Cülü emmi.

Kimseden ses çıkmayınca, Cülü emmi de Gebene doğru sürdü Sarıkızı.

Kayranlı dağı,Deli Höbek dağına inatla, heybetle ayaktaıdı.

Ayın ışığı vurmuş.Sarıkızın far ışıkları da uzakları aydınlatınca daha bir başka gözüktü Geben ovası gözümde.

Tahtalı köprüyü geçip, Taşlı buruna doğru dönünce köyün ışıkları kaybolu verince, bir an duraksıyor içim.

Fakat taşlı burundan, gedikten çıkıpta Geben’e doğru dönünce ilk Çamlıca mahallesinin ışıkları,ardından da Fevziye mahallesinin ışıkları derken Geben’e giriyoruz.

Cülü emmi Geben yolcularını indirdikten sonra doğruca çamlıca mahallesindeki evimize doğru bizi bırakmak için gecenin karanlığında ağır ağır ilerliyordu.

Eve geldiğimizde yatsı ezanı okunuyordu.Anam kapıda karşıladı bizi.Nerde kaldınız, gece kaldınız gibisinden telaşe sorularını ardı ardına sıralarken bizde bir yandan malzemelerimizi indirdik.

Babam Cülü emminin koluna girip gel akşam yemeğini yiyek, öyle çık yola deyip Cülü emmimi içeri buyur etti.

Hoş hazırlanmış akşam yemeğimizi yiyip çaylarımızı içerken koyu muhabetlerin eşliğinde yolda gördüklerimi tekrar tekrar bir babama bir cülü emmime soruyordum.

Vakit hayli geçmiş, Cülü emmim de avrat beni eve almaz varak gedek eve deyi oturduğu yerden ayağa doğru yeltendi.

Cülü emmimi yolcu ettik.hava çok soğuktu.Öylesine sert bir poyraz vardı ki sanki ardı arkası kara kesecekti.

Odanın penceresinden başımı cama yaslayıp sarıkızın ışığı nereye vardı diye gece karanlığında takip ediyordum.Taa ki Taşlı burunu geçip Sisne yol ayırımına varıncaya kadar.

O Çukurova sıcağından başlayıp da,Torosların soğuk yamaçlarında son bulan gün ve gecenin birbirinden renkli anıları ile yatağıma uzanmıştım.Toroslara dair hayaller kurarak.

Sabahın ilk ışıkları ile kalktığımda ortalık beyaz a kesmiş.yarım metreyi bulmuştu kar.Günün soğuğu gecenin ayazı derken kış gelip çatmıştı işte...

Pencereden seyrederken acaba sarıkız kar altında ne yapıyor diye de düşünmedim değil.

Ruhun şad,mekanın cennet olsun Andırın’ın, Andırınlının CÜLÜ EMMİ’si.

Bu yazıyı Andırının değerlerinden olan rahmetli Cülü Emmiye ithaf ediyorum.